

N:o 1.

Ank. till Riksd. Kansli den 16 Febr. 1882, kl. 1 e. m.

Första Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 1, i anledning af väckt motion angående inskränkande af rättigheten att sälja vin och maltdrycker.

Uti en inom Första Kammaren väckt och till Utskottet hänvisad motion N:o 18 har Herr *C. O. Berg* hemställt: dels

»att en sådan ändring göres med afseende på handelsrättigheters erhållande för idkande af landthandel, att derifrån alldeles uteslutes rättigheten till försäljning af vin och maltdrycker; dels ock

att tillverkare af dessa drycker måtte förbjudas att å annan än med vederbörligt tillstånd af kommunen dertill bestämd plats eller försäljningslokal afyttra sina varor.»

Gällande lagstiftning i förevarande hänseende, Kongl. förordningarne den 18 September 1874 och den 30 November 1876, innehåller:

i 14 § 1 mom.: »Håller landthandlande till afhemtning vin eller malt-drycker till salu, och visar sig att genom försäljningen oloflig utskänkning främjas eller oordningar eljest föranledas, eger kommunalnämnden att för viss tid eller för all tid förbjuda sådan landthandlande all vidare försäljning af nämnda drycker;» skolande beslutet underställas Konungens Befallningshafvandes pröfning;

i 2 mom.: »sådant förbud, som nu är nämndt, må ock omedelbarligen meddelas af Vår Befallningshafvande, sedan den, hvars rätt är i fråga, äfvensom kommunalnämnd blifvit hörda.»

Bih. till Riksd. Prot. 1882. 8 Saml. 2 Afd. 1 Band. 1 Häft.

Jemte det motionären åberopar att till den sjelfstyrelse kommunalförfattningarne afse bör höra rätt för kommunen att bestämma i frågor af beskaffenhet, som den förevarande, anför han: att landthandlande på många orter uppstå i alltför stort antal och ofta under skölden af handelsrättighet bedrifva »öppet krögeri» genom försäljning af vin, bier och öl till »afhemtning», hvilken dock oftast tillgår på det sätt att den inköpta varan förtäres på några fots afstånd från saluboden; att köpmannen med stöd af handelsrättigheten någon gång uteslutande handlar med vin och maltdrycker; att tillverkare af maltdrycker understundom resa omkring med sin vara och försälja densamma, utan att kommunalnämnd eller kronobetjening kunna förhindra rörelsen, så vida icke köparne omedelbart invid vagnen förtära den köpta varan; samt att för öppen dag ligger, huru demoraliserande ett sådant försäljande af vin och maltdrycker så väl i handelsbodas som af kringresande försäljare måste inverka på befolkningen.

Lika med motionären har Utskottet sig nogsamt bekant, att handeln med maltdrycker på landsbygden understundom föranleder till oordningar, som i annat fall antagligen uteblifvit; men då ett måttligt bruk af maltdrycker, efter Utskottets åsigt, icke bör motarbetas; då ofvannämnda lagbud anvisar en ganska kraftig utväg att ingripa, derest oskick föranledes af försäljningen; och då på förhand inlagdt hinder emot frihet i handel och vandel icke lärers böra utan giltiga skäl medgifvas, anser Utskottet sig

böra afstyrka motionen uti hvad den afser inskränkning i rättigheten att handla med maltdrycker.

Deremot torde en väsentlig inskränkning uti handeln med vin på landsbygden vara af behof påkallad.

Det vin, som hålles till salu hos landthandlandena, torde i allmänhet vara af helt annan än fullgod beskaffenhet, och skälig anledning saknas icke sällan till det antagande, att tillsats af alkohol eller andra mer eller mindre skadliga ämnen egt rum; och då betydande svårighet möter så väl att kontrollera varans beskaffenhet som att, då det så kallade vinet vanligen icke förtäres i närheten af handelsboden, ådagalägga att inträffad oordning uppkommit genom förtäring af en tilläfventyrs rusgifvande dryck, hemställer Utskottet,

att Riksdagen behagade uti afgående skrifvelse hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att, med ändring af Handelsordningen, handel med vin till afhemtning på lan-

det må förbjudas, derest icke särskildt tillstånd till sådan handel, gällande tills vidare, blifvit af Konungens Befallningshafvande, efter kommunalnämndens hörande, lemnadt.

Hvad slutligen angår motionen i hvad den afser tillverkares af malt-drycker rätt att försälja sin vara, anser Utskottet, då skäl för särskild lagstiftning i detta hänseende icke torde vara för handen, sig

böra afstyrka motionen i denna del.

Stockholm den 10 Februari 1882.

På Utskottets vägnar:

W. STRÅLE.

Reservationer:

af Friherre *Ericson*: »Då jag anser att gällande författningar, om de tillämpas, äro tillräckliga att stäffa missbruk vid sådan handel, hvarom här är fråga, så har jag icke kunnat dela Utskottets mening om behofvet af förändrad lagstiftning.»

af Herr *Räaf*: »För öfrigt instämmande i Utskottets förslag, anhåller jag att vid dess hemställan om ändring i Handelsordningen få anmäla min reservation, emedan jag anser det absolut förbud för landthandlande att sälja vin bör utfärdas, då man temligen allmänt erkänner omöjligheten att kontrollera varans beskaffenhet och svårigheten att förebygga de missbruk, som vid dylik handel nu så ofta med skäl öfverklagas.»
